НАРЕДБА № 2 ОТ 6 ФЕВРУАРИ 2014 Г. ЗА УТВЪРЖДАВАНЕ НА МЕДИЦИНСКИ СТАНДАРТ "НЕРВНИ БОЛЕСТИ"

Издадена от министъра на здравеопазването

Обн. ДВ. бр.15 от 21 Февруари 2014г., ***изм. ДВ. бр.106 от 23 Декември 2014г.,*** ***изм. и доп. ДВ. бр.63 от 30 Юли 2021г.***

Чл. 1. (1) С тази наредба се утвърждава медицинският стандарт "Нервни болести" съгласно приложението.

(2) С медицинския стандарт по ал. 1 се определят минималните изисквания към лечебните заведения, които извършват дейности по нервни болести и по детска неврология.

Чл. 2. Вътрешните актове на органите на управление на лечебното заведение и договорите за оказана медицинска помощ, сключвани от лечебните заведения, не могат да съдържат разпоредби, които определят по-ниско качество на осъществяваната дейност по нервни болести и по детска неврология от установеното с изискванията на тази наредба.

Заключителни разпоредби

§ 1. Указания по прилагането на тази наредба се дават от министъра на здравеопазването.

§ 2. (Изм. - ДВ, бр. 63 от 2021 г.) Контролът по изпълнение на наредбата се осъществява от Изпълнителна агенция "Медицински надзор", регионалните здравни инспекции и органите на управление на лечебните заведения.

§ 3. За нарушение или неизпълнение на задълженията по тази наредба виновните лица се наказват по реда на Закона за лечебните заведения и Закона за здравето.

§ 4. Наредбата се издава на основание чл. 6, ал. 1 от Закона за лечебните заведения и отменя Наредба № 33 от 2010 г. за утвърждаване на медицински стандарт "Нервни болести" (обн., ДВ, бр. 63 от 2010 г.; изм., бр. 92 от 2010 г.).

Заключителни разпоредби
КЪМ НАРЕДБА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАРЕДБА № 11 ОТ 2014 Г. ЗА УТВЪРЖДАВАНЕ НА МЕДИЦИНСКИ СТАНДАРТ "НУКЛЕАРНА МЕДИЦИНА"

(ОБН. - ДВ, БР. 106 ОТ 2014 Г., В СИЛА ОТ 01.01.2015 Г.)

§ 5. Наредбата влиза в сила от 1 януари 2015 г.

Приложение към чл. 1, ал. 1

(Изм. - ДВ, бр. 106 от 2014 г., в сила от 01.01.2015 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 63 от 2021 г.)

МЕДИЦИНСКИ СТАНДАРТ "НЕРВНИ БОЛЕСТИ"

I. ОСНОВНА ХАРАКТЕРИСТИКА НА МЕДИЦИНСКАТА СПЕЦИАЛНОСТ "НЕРВНИ БОЛЕСТИ"

1. Определение, основни цели и задачи на медицинската специалност "Нервни болести".

1.1. Медицинската специалност "Нервни болести" е клинична специалност с преобладаваща терапевтична насоченост, която се придобива при условията и по реда на наредбата по чл. 181 от Закона за здравето от лица с образователно-квалификационна степен "магистър" по "Медицина".

1.2. Основни цели на специалността "Нервни болести" е осигуряване на висококвалифицирана ранна диагностика, адекватно специфично терапевтично поведение и интензивно лечение, прогнозиране на изхода от заболяването, експертна оценка на работоспособността на пациента, ефективна първична и вторична профилактика и диспансеризация на заболяванията на централната и периферната нервна система.

1.2.1. Посочените цели могат да бъдат постигнати чрез:

1.2.1.1. Подготовка на висококвалифицирани медицински специалисти в областта на неврологията.

1.2.1.2. Осигуряване на адекватен обем медицински дейности в амбулаториите за специализирана медицинска помощ по нервни болести.

1.2.1.3. Осъществяване на комплексна и последователна специализирана неврологична диагностично-лечебна дейност в лечебните заведения за болнична помощ.

1.2.1.4. Оказване на специализирана консултативна, методична и експертна дейност.

1.2.1.5. Провеждане на научноизследователска и приложна дейност в областта на нервните болести.

1.2.1.6. Участие в подготовката, провеждането и контрола на програми по социалнозначими неврологични заболявания в областта на общественото здравеопазване и промоцията на здравето.

1.2.1.7. Подобряване на качеството на медицинските услуги в областта на неврологията чрез тяхното оценяване, мониториране и контрол.

2. Основни компоненти на профилактичната и диагностично-лечебната дейност в областта на неврологията.

2.1. Медицинската специалност "Нервни болести" третира следните по-големи раздели неврологични заболявания: I60 - I69 мозъчносъдови, G10-G13, G30-G32 дегенеративни, A80-A89, G00-G09 възпалителни, G35-G37 демиелинизиращи, G20-G26 екстрапирамидни и други двигателни нарушения, G40-G41 епилепсия, G43-G46 главоболие и други епизодични и пароксизмални разстройства, G47 нарушения на съня, M50-M54 вертеброгенни болкови синдроми, G50-G59 увреждания на коренчета, плексуси и периферни нерви, G60-G64 полиневропатии, G70-G73 болести на невромускулните синапси и мускулите, G90 разстройства на автономната нервна система, E70-E75, E83, G80 наследствени и вродени заболявания на нервната система, G92-G99 увреждания на

нервната система при заболявания на вътрешните органи, ендокринни заболявания и интоксикации, C70-C72, D32-D33 тумори и S06, S14, S24, S34 травми на нервната система.

2.2. Основни диагностично-лечебни дейности в областта на неврологията са: изследване на неврологичен статус; изграждане на диференциално-диагностичен план, преценка на необходимостта от използване на лабораторни (кръвни и ликворни), инструментални и високоспециализирани (неврофизиологични, ултразвукови, образни) изследвания и интерпретация на получените резултати; определяне на индивидуално медикаментозно лечение.

2.3. Основни компоненти на профилактичната дейност в областта на неврологията са провеждане на първична профилактика в звената за извънболнична специализирана неврологична помощ, на вторична профилактика в звената за извънболнична и болнична специализирана неврологична помощ и на рехабилитация в звената за физикална и рехабилитационна медицина.

2.4. Допълнителни дейности в неврологията.

2.4.1. Осъществяване на обучение на студенти, специализиращи лекари и докторанти, продължаващо обучение, включително обучение по високоспециализирани дейности, в областта на неврологията в неврологичните структури на лечебните заведения, акредитирани по реда на Закона за лечебните заведения.

2.4.2. Провеждане на научни изследвания в основните направления в неврологията; внедряване на съвременните постижения на световната медицинска наука в неврологичната практика.

2.4.3. Информиране и обсъждане с пациентите с неврологични заболявания и близките им за характера на заболяването, неговия ход и лечение; разбиране и прилагане на принципите на медицинската етика при разрешаване на възникналите проблеми в лечебно-диагностичния процес при тези болни.

3. Гранични интердисциплинарни области на специалността "Нервни болести" в клиничната медицина:

3.1. Детска неврология.

3.1.1. Детската неврология третира групи заболявания, характерни за възрастта до 18 г., като наследствени, вродени малформации на нервната система, дисметаболитни енцефалопатии, нервно-мускулни заболявания, епилепсия и епилептични синдроми, неепилептични пароксизмални състояния, определени видове енцефалити и тумори, увреждания в резултат на родова асфиксия и родова травма.

3.1.2. Детската неврология изисква добро познаване на анатомията, физиологията, патофизиологията и патоморфологията на нервната система по време на детското развитие. Ранната и своевременна диагностика и адекватно лечение на неврологичните заболявания в детска възраст определят прогнозата за нервно-психичното развитие и социалната адаптация на неврологично болните деца.

3.2. Неврофталмология: интердисциплинарна област, която изучава общи за неврологията и офталмологията клинични направления. Неврофталмологията осъществява диагноза, прогноза, лечение и профилактика на:

3.2.1. лезии на зрителните нерви и други сегменти на зрителната аферентна система;

3.2.2. синдроми на очедвигателни нарушения в неврологичната и неврохирургичната практика, вкл. и зенична патология.

Необходимостта от идентификация на специфично място за извършване на неврофталмологична дейност изисква структурно и материално подсигуряване със

специализирана апаратура на неврофталмологичен консултативен кабинет, интегриран към неврологично отделение или клиника, както и определяне на задължителен или препоръчителен обем на специфични дейности в зависимост от нивото на това звено.

3.3. Невроотология: клинична интердисциплинарна област, развиваща се на базата на неврологията и ото-рино-ларингологията. Обект на специфичната дейност в тази област са мултисензорни клинични синдроми, които протичат със световъртеж и нарушено равновесие с различна етиологична принадлежност. Дейността се осъществява в специализирани кабинети по невроотология с подходяща материална база и задължителен или препоръчителен обем на дейности в зависимост от нивото на компетентност на това звено.

3.4. Невроинфекции: интердисциплинарна област, развиваща се на базата на неврологията и инфекциозните заболявания. Обект на невроинфекциите са възпалителни увреждания на мозъчните обвивки, главния мозък и периферните нерви. Дейностите в областта на невроинфекциите обуславят устройството на помещенията, в които се оказва неврологична помощ на болен с невроинфекция, обема на диагностичните изследвания и терапевтичните процедури и специфичната организация на работата.

3.5. Неврорехабилитация: интердисциплинарна област, развиваща се на базата на неврологията и физикалната и рехабилитационната медицина. В специализираните отделения/клиники за неврорехабилитация се осъществяват общи и специфични диагностични и терапевтични дейности с насоченост към неврологичните заболявания (мануална диагностика и терапия, ексцитометрична електродиагностика, електростимулация, акупресура, лазертерапия, екстензионна терапия, специфични електротерапевтични методики, кинезитерапия и др.). Необходимите помещения, щатният персонал със съответната професионална компетентност, специализираното оборудване и организацията на работа са посочени в медицинския стандарт "Физикална и рехабилитационна медицина".

3.6. Невропсихология: интердисциплинарна област, която изучава нарушенията във висшите корови функции и човешкото поведение при органични увреждания на централната нервна система. В клиничен аспект невропсихологията е посветена на диагностиката, прогнозата, рехабилитацията и проследяването на ефекта от лечението на нарушенията в когнитивните процеси и емоционално-поведенческата сфера при неврологични заболявания, неврохирургични интервенции и др. Дейността се осъществява в отделение или кабинет за диагностика и терапия на пациенти с когнитивни нарушения, оборудван със стандартни съвременни психологични тестови методики за изследване на основните когнитивни процеси и психични сфери. Задължителният или препоръчителният обем на специфични дейности в областта на невропсихологията се определя от нивото на компетентност на съответното звено.

3.7. Неврогенетика: интердисциплинарна област, която интегрира познания от неврологията, медицинската генетика и молекулярната биология. Изучава генетичната обусловеност на неврологичните заболявания, начините на тяхното унаследяване, геномния инпринтинг, възможностите за профилактика и лечение. В клиничен аспект неврогенетиката е посветена на клинико-генетичното проучване на наследствените неврологични заболявания. Дейността се осъществява в кабинет по клинична неврогенетика и наследствени невродегенеративни заболявания със специализирано оборудване и съответна квалификация на персонала.

3.8. Невроонкология: интердисциплинарна област, обект на която са:

3.8.1. диагностика на първични тумори на главния и гръбначния мозък с мониториране и лечение на основните им неврологични синдроми: епилептичен, болков, когнитивен и др.;

3.8.2. диагностика и лечение на увреждането на нервната система при системни карциноми, проявено с метастази на главния и гръбначния мозък, лептоменингите и периферните нерви или с паранеопластични синдроми;

3.8.3. диагностика и лечение на неврологичните усложнения от терапевтични въздействия на мозъчни или системни карциноми: хирургично, радиационно или медикаментозно, след приложение на химиотерапевтици или други биологични средства.

Клиничната невроонкология използва различни съвременни инструментално-диагностични методи (КТ, МРТ, радиоизотопни, електрофизиологични, имунологични и др.) и адекватни схеми на комбинирано симптоматично и интензивно лечение, насочени не само към третиране на туморната формация, но и към всички останали прояви на дисфункция. Дейностите в тази област изискват разкриване на легла по невроонкология към неврологични отделения или клиники и/или кабинет.

3.9. Неврорентгенология: интердисциплинарна област, свързана със специфичните образни изследвания за диагностика на заболяванията на главния и гръбначния мозък. Дейностите в тази област: компютърна томография на главен мозък със специфични нозологично съобразени протоколи, компютъртомографска ангиография на интра- и екстракраниални артерии, мултисеквентна и полипроекционна магнитнорезонансна томография и ангиография на главен мозък, магнитнорезонансна миелография, функционални магнитнорезонансни изследвания със специализиран софтуерен невропакет и специални нозологично съобразени центражи на кранио- и спондилографии се осъществяват в отделения със специализирано оборудване. Необходимите помещения, щатният персонал със съответната професионална компетентност, апаратурата за образна диагностика и организацията на работа са посочени в медицинския стандарт "Образна диагностика".

II. МЕДИЦИНСКИ ПЕРСОНАЛ, ОСЪЩЕСТВЯВАЩ ПРОФЕСИОНАЛНА ДЕЙНОСТ ПО НЕРВНИ БОЛЕСТИ

1. Лечебно-диагностичната дейност по отношение на пациенти с неврологични заболявания се оказва от лекари със следната професионална квалификация:

1.1. общопрактикуващ лекар;

1.2. лекар, специализиращ нервни болести;

1.3. лекар с придобита специалност "Нервни болести";

1.4. лекар с придобита специалност по "Детска неврология" за възрастта от 1 месец до 18 г.;

1.5. лекар с придобита специалност "Нервни болести" или "Детска неврология", с допълнителна квалификация за високоспециализирана дейност в областта на специалността;

1.6. лекар консултант със специалност, различна от специалността "Нервни болести".

2. Изисквания към лицата, осъществяващи професионална дейност по нервни болести:

2.1. Лекарят специализант по "Нервни болести" или "Детска неврология" осъществява лечебно-диагностична дейност при неврологични заболявания под ръководството на специалист по "Нервни болести" или "Детска неврология".

2.2. Лекарят с придобита специалност по "Нервни болести" или "Детска неврология" осъществява самостоятелна дейност в диагностиката и лечението на неврологичните заболявания.

2.2.1. Лекарите специалисти по "Нервни болести" или "Детска неврология" с придобита научна степен и/или заемана академична длъжност извършват диагностично-лечебна, учебно-преподавателска, научна и консултативна дейност с повишена сложност и интердисциплинарен характер.

2.2.2. Лекарите със специалност по "Нервни болести" или съответна друга специалност и придобита допълнителна специфична квалификация или втора специалност по "Ушно-носно-гърлени болести", "Очни болести", "Медицинска генетика" или "Физикална и рехабилитационна медицина", "Образна диагностика" могат да упражняват специфични интердисциплинарни дейности по невроотология, невроофталмология, клинична невропсихология, клинична неврогенетика, неврорехабилитация и неврорентгенология.

2.2.3. Лекарите със специалност по нервни болести и придобита допълнителна квалификация за извършване на високоспециализирани дейности по електроенцефалография, електромиография, ултразвукова диагностика (невросонология), изследване на автономната нервна система, на предизвикани потенциали, полисомнография и клинична невропсихология осъществяват дейността си в съответните специализирани кабинети.

2.2.3.1. Психолози със специалност по клинична психология, преминали необходимото обучение по високоспециализираната дейност клинична невропсихология, осъществяват дейността си в съответния специализиран кабинет.

2.2.4. Лекарите с придобита специалност "Нервни болести" участват в програма за продължаващо обучение в областта на клиничната неврология.

2.3. Медицинските специалисти по здравни грижи - медицински сестри, лаборанти, рехабилитатори, придобили образователно-квалификационна степен "специалист" или "бакалавър", осъществяват дейността си в структурите за извънболнична и болнична неврологична помощ.

2.3.1. Медицински сестри или лаборанти, преминали едномесечен курс или специфично индивидуално обучение по високоспециализирана дейност в неврологията, осъществяват дейността си в съответния специализиран кабинет.

2.3.2. Медицински сестри или лаборанти, преминали едномесечен курс или специфично индивидуално обучение по интердисциплинарна област в неврологията, осъществяват дейността си в съответния специализиран кабинет.

2.3.3. Медицинските специалисти по здравни грижи с образователно-квалификационна степен "специалист" или "бакалавър" участват в програма за продължаващо обучение в областта на клиничната неврология.

2.3.3.1. Медицинските сестри, които обслужват леглата за интензивно лечение или лечение на мозъчни инсулти към неврологично отделение, участват ежегодно в програма за продължаващо обучение.

2.3.4. Длъжността старша медицинска сестра на неврологичните отделения/клиники се изпълнява от медицински сестри с образователно-квалификационна степен "бакалавър" или "магистър" по специалността "Управление на здравни грижи" в съответствие с чл. 68, ал. 6 от Закона за лечебните заведения.

2.4. Общопрактикуващият лекар със/без специалност по обща медицина или лекар с друга медицинска специалност, преминал теоретично и практическо обучение по модул

"Нервни болести" в рамките на специализацията си, може да осъществява лечебно-диагностична дейност от първо ниво при неврологични заболявания.

2.5. Правата и задълженията на персонала в отделните неврологични звена се определят в длъжностните им характеристики.

III. ИЗИСКВАНИЯ ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ДЕЙНОСТТА ПО СПЕЦИАЛНОСТТА "НЕРВНИ БОЛЕСТИ"

1. В амбулаторията за първична извънболнична медицинска помощ общопрактикуващият лекар осъществява следните дейности по нервни болести:

1.1. При анамнеза за неврологично заболяване изследва неврологичен статус, при възможност извършва лабораторен минимум и насочва пациента за диагностично уточняване и лечение към специалист по нервни болести.

1.1.1. Изследването на 89.13 неврологичен статус включва:

1.1.1.1. проби за менингорадикуларно дразнене: вратна ригидност, Керниг, Брудзински;

1.1.1.2. краниални нерви: очни движения, лицева мускулатура, лицев усет за допир и болка;

1.1.1.3. двигателна дейност: мускулна сила, мускулен тонус, поза, походка;

1.1.1.4. сухожилни рефлекси;

1.1.1.5. сетивност за допир и болка;

1.1.1.6. провокирани болки: Ласег, Нери, Васерман.

1.2. При спешни неврологични заболявания осъществява при възможност съвместна консултация със специалист по нервни болести и насочва пациента към неврологично отделение или клиника на лечебно заведение за болнична помощ.

1.3. Наблюдава болните с неврологични заболявания за соматични усложнения, настъпили вследствие на неврологичното заболяване, и провежда лечение на тези усложнения.

1.4. Изпълнява дейности по здравна промоция и профилактика на неврологични заболявания.

1.5. Качеството на осъществяваната от общопрактикуващия лекар медицинска дейност по нервни болести се осигурява чрез своевременна, уместна и целесъобразна медицинска помощ при диагностициране, насочване за консултация или хоспитализиране, както и при наблюдение на пациентите с неврологични заболявания.

2. Дейности в специализираната извънболнична медицинска помощ по нервни болести.

2.1. Устройство и оборудване на структурите за осъществяване на специализираната извънболнична медицинска помощ по нервни болести:

2.1.1. Неврологичният кабинет и детският неврологичен кабинет в амбулатория за специализирана медицинска помощ са с минимална площ 12 $м^2$. Кабинетите за прегледи могат да ползват манипулационна, която е обща за няколко кабинета.

2.1.1.1. Към неврологичния и детския неврологичен кабинет има спомагателни задължителни помещения - чакалня и санитарен възел, които може да са общи за няколко кабинета.

2.1.1.2. Неврологичният и детският неврологичен кабинет са оборудвани с медицинска кушетка, стол, сфигмоманометър, термометър, чукче за рефлекси, спешен шкаф с животоспасяващи медикаменти (може да е общ за няколко кабинета), компютър с принтер. Консумативи: чаршафи за еднократна употреба.

2.1.2. В амбулаториите за специализирана медицинска помощ могат да се осъществяват високоспециализирани и специфични неврологични дейности: 89.14 електроенцефалография, 93.08 електромиография, 95.23 предизвикани потенциали, 89.17 полисомнография, 88.71 невросонология (ултразвукова диагностика на нервната система), 89.15 изследване на автономната нервна система, 95.44, 95.45, 95.46 невроотология, 95.03 невроофталмология, 94.01, 94.02, 94.08 клинична невропсихология, 90.59 клинична неврогенетика, 89.08 невроонкология, 99.29 лечение на болката, 93.21 мануална терапия.

2.2. Персонал в амбулаториите за специализираната извънболнична медицинска помощ по нервни болести:

2.2.1. В неврологичните кабинети и в амбулаториите за специализирана извънболнична медицинска помощ по нервни болести работят лекари с придобита специалност "Нервни болести" и медицински сестри.

2.2.1.1. В детските неврологични кабинети работят лекари със специалност "Детска неврология" (или невролози с придобита втора специалност по детска неврология).

2.2.1.2. В специализираните кабинети по електроенцефалография, електромиография, ултразвукова диагностика (невросонология), изследване на автономната нервна система, на предизвикани потенциали, полисомнография, клинична невропсихология работят лекари със специалност "Нервни болести" и квалификация съгласно раздел II, т. 2.2.3. В кабинета е препоръчително да работят и медицински сестри или лаборанти с квалификация по раздел II, т. 2.3.1. В кабинета по невропсихология работят и психолози с квалификация по раздел II, т. 2.2.3.1.

2.2.1.3. В специализираните кабинети по невроотология, невроофталмология, клинична неврогенетика, лечение на болката и мануална диагностика и терапия работят лекари с квалификация по раздел II, т. 2.2.2. В специализирания кабинет работят и медицински сестри или лаборанти или рехабилитатори с квалификация по раздел II, т. 2.3.2.

2.3. Вид, обем и организация на медицински дейности в амбулаториите за специализирана извънболнична медицинска помощ по нервни болести.

2.3.1. В амбулаторията за специализирана медицинска помощ по нервни болести неврологът осъществява диагностично уточняване на заболяването и провежда адекватно лечение, извършва наблюдение и консултации, дава експертна оценка за временна неработоспособност и изпълнява дейности по здравна промоция и профилактика.

2.3.1.1. В амбулаторията за специализирана медицинска помощ по детска неврология детският невролог осъществява диагностично уточняване на заболяването и провежда адекватно лечение, извършва наблюдение и консултации, дава експертна оценка за вид и степен на увреждане и изпълнява дейности по здравна промоция и профилактика при деца от 1 месец до 18 години.

2.3.2. При спешни неврологични или детски неврологични заболявания, ако състоянието позволява, се извършват необходимият лабораторен минимум и инструментални изследвания, имащи за задача да подкрепят диагнозата или да очертаят диференциално-диагностичните търсения, след което с максимална спешност пациентът се насочва към неврологично отделение или клиника на лечебно заведение за болнична помощ.

2.3.3. При неспешни и хронични състояния се извършва диагностично уточняване на заболяването, което включва анамнеза, соматичен и неврологичен преглед, хематологично и биохимично изследване, диференцирани лабораторни и инструментални

изследвания: 87.03, 87.09, 87.17, 88.91, 88.92, 88.93 образни изследвания, 89.14 електроенцефалография, 93.08 електромиография, 88.71 ултразвукова диагностика (невросонография), 95.23 предизвикани потенциали, 89.08 специализирани консултации.

2.3.4. В амбулаторията за специализирана медицинска помощ по нервни болести неврологът осъществява интердисциплинарни консултации по показания при неврологично болни със: специалист по образна диагностика, офталмолог, ото-рино-ларинголог, неврохирург, съдов хирург, психиатър, психолог, логопед, специалист по клинична лаборатория, имунология, ликворология, микробиолог, кардиолог, ехографист, педиатър, инфекционист, ендокринолог, гастроентеролог, нефролог, уролог, пулмолог, хематолог, гинеколог, хирург, специалист по ортопедия и травматология, генетик, специалист по физикална и рехабилитационна медицина.

2.3.4.1. В амбулаторията за специализирана медицинска помощ по детска неврология детският невролог осъществява интердисциплинарни консултации по показания при неврологично болни със: специалист по образна диагностика, офталмолог, специалист по ушно-носно-гърлени болести, неврохирург, детски психиатър, психолог, логопед, специалист по клинична лаборатория, имунология, ликворология, микробиолог, кардиолог, специалист по ултразвукова диагностика, педиатър, инфекционист, детски ендокринолог, детски гастроентеролог, детски нефролог, детски уролог, детски пулмолог, детски хематолог, детски гинеколог, хирург, специалист по ортопедия и травматология, генетик, специалист по физикална и рехабилитационна медицина.

2.3.5. При необходимост от по-нататъшно диагностично уточняване, както и от провеждане на съответно специфично лечение, което не би могло да се извършва в амбулаторни условия, пациентът се насочва за хоспитализация в отделение или неврологична/детска неврологична клиника от I, II и III ниво в зависимост от вида и обема на необходимите диагностични и терапевтични процедури.

2.3.6. В специализирания кабинет по електроенцефалография, електромиография, невросонология, изследване на автономната нервна система, на предизвикани потенциали, невроотология, невроофталмология, клинична невропсихология, клинична неврогенетика и мануална диагностика и терапия се осъществяват високоспециализирани дейности съгласно глава I, а по постизометрична релаксация и мануална диагностика и терапия, екстензия, специфични кинезитерапевтични методи, приложими при ДЦП, съгласно медицински стандарт "Физикална и рехабилитационна медицина".

2.3.7. В процеса на оказваната от тях медицинска помощ специалистите по "Нервни болести" се съобразяват с утвърдените от сдружение Българско дружество по неврология диагностично-терапевтични алгоритми на поведение при основните групи неврологични заболявания: I60-I69 мозъчно-съдови заболявания; G40-G41 епилепсия; A80-A89, G00-G09 остри вирусни и бактериални инфекции на ЦНС; G50-G59, G60-G64 заболявания на краниалните и периферни нерви; G35, G11множествена склероза и малкомозъчни атаксии; G70,G73 Myasthenia gravis и миастенни синдроми; G20-G26 паркинсонови синдроми, хорея и дистонии; G10-G13, G30-G32 дегенеративни заболявания; G95, G95.0, G99.2, G12.2, G37.3 увреди на гръбначния мозък; G43-G44 главоболие; C70-C72, D32-D33 първични и метастатични тумори на нервната система и неврологични паранеопластични синдроми; S06 закрити краниални травми; S14, S24, S34 гръбначномозъчни травми; R40 нарушения на съзнанието от нетравматичен произход; G90 нарушен ортостатичен толеранс; G90 дистална автономна невропатия; G47 нарушения на съня; G30 деменция; H81, H83 световъртеж.

2.3.8. В кабинетите и амбулаториите за извънболнична неврологична и детска неврологична помощ специалистите по "Нервни болести" и "Детска неврология" осъществяват диспансеризация на пациентите с хронични неврологични заболявания съгласно Наредба 39 от 2004 г. за профилактичните прегледи и диспансеризацията (ДВ, бр. 106 от 2004 г.).

2.4. Изисквания към резултата от осъществяване на дейността - общи и специфични за специалността.

2.4.1. Качеството на неврологичната помощ в амбулаториите за специализирана медицинска помощ се осигурява чрез своевременна първична и вторична профилактика, ефикасна и ефективна диагностично-лечебна дейност, наблюдение и диспансеризация.

2.4.2. Качеството на неврологичната помощ в кабинетите за високоспециализирани неврологични дейности се осигурява чрез ефикасна и ефективна диагностично-лечебна дейност и висока професионална квалификация на персонала.

3. Медицинска помощ по нервни болести в структури на лечебни заведения за болнична помощ.

Болничната неврологична помощ се извършва в неврологична клиника или отделение от I, II и III ниво и в детска неврологична клиника или отделение за деца от 1 месец до 18 г. в болница за активно лечение.

А. Първо ниво на компетентност на неврологичната болнична структура

3.1. Изисквания към структура, устройство и оборудване:

3.1.1. Помещенията в неврологичните клиники или отделения и в детските неврологични клиники или отделения отговарят на изискванията, посочени в приложение № 1 на Наредба № 49 от 2010 г. за основните изисквания, на които трябва да отговарят устройството, дейността и вътрешният ред на лечебните заведения за болнична помощ и домовете за медико-социални грижи (ДВ, бр. 83 от 2010 г.).

3.1.2. Приемно-консултативен кабинет - минимум 12 $м^2$ площ, самостоятелен или общ за отделенията. В него се обслужват пациенти, насочени за хоспитализация в неврологичните клиники или отделения и/или за консултация със специалист невролог.

3.1.3. Спешен неврологичен кабинет - 12 $м^2$ площ, самостоятелен или към спешен портал на болницата. В него се осигурява денонощен прием на пациенти, нуждаещи се от спешна неврологична помощ, осъществява се спешна диагностика и се преценява необходимостта от спешна хоспитализация.

3.1.4. Болнични стаи, отговарящи на действащите в страната здравни изисквания и технически норми: за възрастни и деца над 14 г. - по 6,5 $м^2$ площ за едно легло; за деца от 3 до 14 г. - по 5 $м^2$ на едно легло; за деца до 3 г. - по 4 $м^2$ на едно легло.

3.1.5. Манипулационна (минимум 9 $м^2$ площ) - самостоятелна или обща за отделенията. Манипулационната трябва да разполага със: работни плотове, шкафове за лекарствени продукти и консумативи, спешен шкаф, кушетка, столове, хладилник, игли за лумбална пункция, съдове за разделно събиране на опасните отпадъци.

3.1.6. Лекарски кабинет (минимум 12 $м^2$ площ) - самостоятелен или общ за отделенията. Лекарският кабинет трябва да разполага с бюра, столове, шкафове за медицински документи, техника за записване и съхраняване на медицинска информация.

3.1.7. Сестрински кабинет (минимум 12 $м^2$ площ) - самостоятелен или общ за отделенията. Сестринският кабинет трябва да разполага с бюра, столове, шкафове за медицински документи.

3.1.8. Стая за технически сътрудник - самостоятелна или обща за отделенията.

3.2. Изисквания за осигуреност с медицинска апаратура, оборудване и техника и други условия за осъществяване на дейността:

3.2.1. Неврологичната клиника или отделение и детската неврологична клиника или отделение разполагат с еднократни игли за лумбална пункция, сфигмоманометри, термометри, чукче за рефлекси, теглилка, негативоскоп, спешен шкаф с животоспасяващи медикаменти, хладилник за термонеустойчиви медикаменти.

3.2.2. Неврологичните клиники/отделения от I ниво разполагат задължително с клинична лаборатория от I ниво и рентгенов апарат на територията на болницата.

3.3. Персонал в неврологично отделение от I ниво на компетентност:

3.3.1. Началникът на отделението планира, организира, контролира и отговаря за: цялостната медицинска дейност, икономическата ефективност, информационното осигуряване и кадровата политика в съответната структура.

3.3.2. В неврологичното отделение работят лекари с квалификация съгласно раздел II, т. 2.1 и 2.2. По възможност броят на лекарите без специалност не трябва да надвишава 50 % от лекарския състав в отделението.

3.3.2.1. (изм. - ДВ, бр. 63 от 2021 г.) Броят на лекарите в отделението/клиниката се определя от броя на разкритите легла и обема на извършваните дейности.

3.3.3. Медицински сестри.

3.3.3.1. Броят на медицинските сестри се определя от броя на леглата и обема на дейностите в отделението.

3.3.3.2. Старшата медицинска сестра на отделението/клиниката е с квалификация съгласно раздел II, т. 2.3.4. Тя планира, организира, координира, контролира и отговаря за качеството на здравните грижи за болните, както и за хигиенно-епидемиологичното състояние на неврологичното отделение.

3.4. (изм. - ДВ, бр. 106 от 2014 г., в сила от 01.01.2015 г.) Изисквания към процеса на осъществяване на дейността.

В неврологичното отделение/клиника от I ниво се осъществява лечение на остри, подостри и хронични заболявания на периферната и централната нервна система, без комплицирано протичане и при които не се предполагат инвазивни и интензивни диагностични и терапевтични процедури. Отделение/клиника от I ниво може да осъществява диагностично-лечебни дейности по отношение на пациенти с мозъчен инсулт, в случай че отговаря на всички изисквания за отделение/клиника по нервни болести от II ниво, с изключение на изискванията за персонал при осигуряване на непрекъснато 24-часово изпълнение на лечебната дейност, съгласно чл. 19, ал. 3 от Закона за лечебните заведения, с присъствие или на разположение.

3.4.1. Минималният брой на преминалите пациенти на всеки 10 легла в неврологичното отделение от I ниво е 380 годишно.

3.4.2. Вид и обем на диагностични изследвания и терапевтични процедури в неврологичното отделение/клиника от I ниво:

3.4.2.1. 03.31 Лумбална пункция и ликворно изследване съгласно медицински стандарт "Клинична лаборатория".

3.4.2.2. 87.17, 87.22, 87.23, 87.24 Обзорна рентгенография на череп, гръбначен стълб.

3.4.2.3. 90.59 Кръвна картина, хемостазни показатели, клинико-химични изследвания, изследване на урина съгласно медицински стандарт "Клинична лаборатория".

3.4.2.4. 89.52 Електрокардиография.

3.4.2.5. 87.49 Обзорна рентгенография на бял дроб и сърце.

3.4.2.6. Поставяне на уретрален катетър.

3.4.2.7. 96.07 Поставяне на назогастрална сонда и 96.35 Провеждане на изкуствено хранене през нея.

3.5. Организация на дейността в неврологично отделение от I ниво:

3.5.1. Лекарят/лекарите с придобита специалност "Нервни болести" от неврологично отделение от I ниво могат да насочат пациента с неврологично заболяване към неврологично отделение или клиника от II и III ниво в зависимост от вида и обема на необходимите диагностични и терапевтични процедури.

3.5.2. Лекарят/лекарите с придобита специалност по нервни болести от неврологични отделения или клиники от I, II и III ниво в болници за активно лечение могат да насочат пациентите с уточнена диагноза и лечение към неврологични отделения на болници за долекуване и рехабилитация.

3.5.3. При настъпило нарушение на виталните функции пациентите с неврологични заболявания в отделения или клиники от I, II и III ниво се насочват към отделение за интензивно лечение или отделение по анестезиология и интензивно лечение на болниците за активно лечение.

3.6. Качеството на неврологичната помощ в неврологичните клиники или отделения, детските неврологични клиники или отделения се обуславя от:

3.6.1. висока професионална квалификация на персонала;

3.6.2. ефикасна и ефективна диагностична дейност и медикаментозно лечение съгласно утвърдените алгоритми за отделните нозологични единици;

3.6.3. съвпадение на амбулаторната, стационарната и патологоанатомичната диагноза;

3.6.4. грижи за болния и преценка на риска от провежданите диагностични и терапевтични процедури;

3.6.5. контрол на асептиката и антисептиката;

3.6.6. контрол на вътреболничните инфекции;

3.6.7. редукция на смъртността: в първите 24 часа; от основното заболяване, от усложнения или съчетани причини за смъртта.

Осъществява се чрез система за управление на качеството и сертифициране по международно утвърдени стандарти за качество.

Б. Второ ниво на компетентност на неврологична болнична структура

3.1. Изисквания към структурата, устройство и оборудване.

3.1.1. Общоневрологична клиника/отделение по специалността.

3.1.2. Профилирана неврологична клиника/отделение:

3.1.2.1. Детска неврологична клиника/отделение;

3.1.2.2. Специализирана неврологична клиника/отделение по основни направления в неврологията.

3.1.3. Към общоневрологична клиника или отделение от II ниво може да бъде териториално и административно обособено съответно профилирано отделение или легла за интензивно лечение на неврологични заболявания, които извършват спешна дейност. Ако в неврологичното отделение или клиника няма възможност за извършване на тази дейност, интензивно лечение на неврологични заболявания може да се осъществява и в клиника или отделение по анестезиология и интензивно лечение.

3.1.3.1. Към отделението/леглата за интензивно лечение в неврологична клиника/отделение от II ниво могат да бъдат разкрити легла за лечение на невроинфекции, разполагащи с изолатор и собствен санитарен възел.

3.1.3.2. Към отделението/леглата за интензивно лечение в неврологична клиника/отделение от II ниво могат да бъдат разкрити легла по невроонкология.

3.1.3.3. Неврологично отделение/клиника от II ниво на компетентност (общоневрологично или профилирано), в което се лекуват остри мозъчни инсулти, разполага с легла за интензивно лечение или с интензивно отделение в рамките на болницата.

3.1.3.4. Разкриването на неврологичното отделение/легла за лечение на мозъчни инсулти е съобразено с областната здравна карта и с възможностите на лечебното заведение за болнична помощ да осигури специалисти по "нервни болести" и с опит в лечението на мозъчни инсулти и други специалисти, които се използват за мултидисциплинарен диагностично-лечебен подход при болните с остър инсулт и работят в непрекъснат денонощен режим на дежурства. Болните с мозъчни инсулти подлежат на спешна хоспитализация в лечебни заведения за болнична помощ с цел провеждане на бърза и адекватна диагностика и лечение.

3.1.4. Към общоневрологична клиника или отделение може да бъде териториално и административно обособено отделение по неврорехабилитация със или без легла.

3.1.5. Устройството и оборудването на общоневрологично отделение/клиника от II ниво е съгласно раздел III.А, т. 3.1, 3.2.

3.1.6. Оборудването на профилираното отделение (леглата) за интензивно лечение включва:

3.1.6.1. Кислородна и аспирационна инсталация съгласно медицински стандарт "Анестезиология и интензивно лечение".

3.1.6.2. Апаратура: електрокардиографски апарат, апарати за измерване на артериално налягане, комбинирани монитори за електрокардиография, кислородна сатурация, артериално налягане и дишане, система за дозирано подаване на кислород в овлажнена газова смес (ротаметър, овлажнител) при спонтанно дишане, един респиратор на две легла (по възможност за продължителна изкуствена белодробна вентилация на поне 50 % от пациентите в отделението за интензивно лечение), перфузори, инфузомати за постоянна венозна инфузия, дефибрилатор, портативен дихателен апарат. В рамките на болницата да има на разположение мобилна рентгенова апаратура, подвижен електроенцефалограф с минимум 21 - 32 канала, доплеров сонограф.

3.1.7. Оборудването на отделението за лечение на остри мозъчни инсулти включва: електрокардиограф, офталмоскоп, крачен аспиратор, АМБУ, дефибрилатор, достъп до доплеров сонограф или цветен дуплекс-сонограф (при възможност), окомплектуван с мултичестотни сонди за изследване на магистралните артерии и вени на главата и базалните мозъчни артерии, достъп до клинична лаборатория, рентгенов кабинет, компютърен или магнитнорезонансен томограф; адекватно оборудвано интензивно отделение.

3.1.8. Профилираното отделение или клиника за неврорехабилитация разполага с диагностични и терапевтични кабинети с ниво на оборудване съгласно медицински стандарт "Физикална и рехабилитационна медицина".

3.1.9. (изм. и доп. - ДВ, бр. 63 от 2021 г.) Неврологичните клиники/отделения от II ниво разполагат задължително с клинична лаборатория за осъществяване на необходимите за дейността изследвания, включително кръвно-газов анализ и микробиологична

лаборатория - като структура на болницата или по договор, на адреса, на който се осъществява дейността по нервни болести; рентгенов апарат графия, компютърен томограф или магнитнорезонансен томограф и структура по клинична патология - на територията на населеното място. Необходима апаратура: доплеров сонограф; ЕМГ; ЕЕГ - на територията на болницата; за интензивно отделение - ЕКГ монитори с измерване на неинвазивно артериално налягане, температура, SpO_2, с регистриращо устройство за основните показатели - 1 бр. на легло.

3.1.10. Оборудване на специализираните кабинети към неврологичните клиники/отделения от II ниво.

3.1.10.1. Кабинетът по електроенцефалография (ЕЕГ) от II ниво е оборудван с електроенцефалограф с минимум 21 ЕЕГ канала, с електронен вход с минимум 21 връзки, от които 19 скалпови електрода плюс два аурикуларни/мастоидни, с разгъване на усиления сигнал върху хартия или компютърен дисплей. Контактни метални дискови електроди, покрити със сребърен хлорид, Ic диаметър 4 - 10 мм, с контактно съпротивление под 5000 Ω. Електродни каски за възрастни и деца. Собствен шум на усилвателите под $2\mu V_{p-p}$. CMRR минимум 105 dB. Входен импеданс - над 100 MΩ. Честотен обхват от 0,5 до 70 Hz. Аналогово-цифрово преобразуване - минимум 16 бита. Честота на дискретизация - минимум 500 Hz. Чувствителност от минимум 1 μV/mm до минимум 200 μV/mm. Калибриращ сигнал с правоъгълна форма от 1 μV до минимум 200 μV. Време константа от минимум 0,001 sec до минимум 2 sec. Високочестотен филтър от минимум 15Hz до минимум 100 Hz. Мрежов филтър 50 Hz. Скорости на разгъвката най-малко 15 mm/sec и 30 mm/sec. Възможности за ръчно набиране на монтажни схеми извън зададените от производителя. Оптична изолация на каналите, заземяващ електрод, фотостимулатор. Медицинска кушетка; стерилизатор за химическа или газова стерилизация. Консумативи: спирт, памук, лепенки, принтер, хартия, електродна паста, чаршафи за еднократна употреба.

3.1.10.2. Кабинетът по електромиография (ЕМГ) от II ниво е оборудван с електромиограф с компютърна обработка на сигналите с поне два канала и електростимулатор, концентрични игленi записващи електроди с различни размери, повърхностни записващи електроди, повърхностни стимулиращи електроди, заземяващ електрод; медицинска кушетка; стерилизатор за химическа или газова стерилизация. Кабинетът може да разполага с апарат за транскраниална магнитна стимулация (ТМС) с възможност за честота на стимулите от 0,1 до 30 Hz, с бобина, чиято максимална сила на изхода е 2Т. Консумативи: спирт, памук, лепенки, принтер, хартия, електродна паста, чаршафи за еднократна употреба.

3.1.10.3. Кабинетът по невросонология от II ниво е оборудван с пулсов доплеров сонограф, окомплектуван с 3 сонди (2 Hz, 4 MHz и 8 MHz), записващо устройство, програма за количествен и спектрален анализ на сонограмите, устройство за транскраниално мониториране (при възможност), принтер, сфигмометър, медицинска кушетка, стол. Консумативи: контактен гел, спирт, памук, хартия, дискове.

3.2. Персонал в неврологично отделение/клиника от II ниво:

3.2.1. Неврологичното отделение/клиника от II ниво се ръководи от лекар с призната специалност "Нервни болести" (за клиника - хабилитирано лице) и стаж по специалността не по-малко от 5 години, който извършва дейностите по раздел III.А, т. 3.3.1.1.

3.2.2. В неврологичното отделение/клиника от II ниво работят лекари с квалификация и съотношение съгласно раздел III.А, т. 3.3.2.

3.2.2.1. (изм. - ДВ, бр. 63 от 2021 г.) Броят на лекарите в отделението/клиниката, включително на лекарите с призната специалност по нервни болести се определя от броя на разкритите легла, оборудването, квалификацията на персонала, обема на диагностичните и терапевтичните възможности. Брой сертифицирани специалисти: по един със сертификат за доплерова сонография, ЕМГ и ЕЕГ.

3.2.2.2. Към леглата за интензивно лечение на неврологични заболявания при неврологичните отделения/клиники от II ниво работят лекари с призната специалност "Нервни болести" и стаж по интензивно лечение повече от 3 години. Интензивното лечение на неврологичните заболявания в специализираните отделения/клиники се осъществява от екипи за интензивно лечение, които равностойно прилагат или имат готовност да прилагат по индикации в пълен обем и по всяко време интензивно лечение в тесния смисъл. Екипът включва най-малко един лекар и една медицинска сестра, които се грижат за не повече от трима или четирима пациенти на интензивно лечение на работна смяна.

3.2.2.3. Леглата за лечение на мозъчни инсулти към неврологичните отделения от II ниво се обслужват от лекари с призната специалност "Нервни болести" и с опит в лечението на мозъчни инсулти и в непрекъснат денонощен режим на дежурства.

3.2.2.4. Леглата за лечение на мозъчни инсулти към неврологичните отделения от II ниво се обслужват от лекари с призната специалност "Нервни болести" и с опит в лечението на мозъчни инсулти при осигуряване на непрекъснато 24-часово изпълнение на лечебната дейност съгласно чл. 19, ал. 3 от Закона за лечебните заведения с присъствие или на разположение.

3.2.2.5. В специализираните кабинети по електроенцефалография, електромиография и невросонология към отделенията работят лекари с квалификация съгласно раздел II, т. 2.2.3, за кабинет от II ниво.

3.2.3. Медицински сестри:

3.2.3.1. Броят на медицинските сестри в неврологичната клиника/отделение от II ниво, квалификацията и дейността на старшата медицинска сестра се определят съгласно раздел III. А, т. 3.3.3.

3.2.3.2. Медицинските сестри, които обслужват леглата за интензивно лечение или лечение на мозъчни инсулти към неврологично отделение, участват ежегодно в програма за продължаващо обучение.

3.3. Изисквания към процеса на осъществяване на дейността.

В неврологичното отделение/клиника от II ниво се осъществява лечение на остри, обострени и хронични заболявания на периферната и централната нервна система, с комплицирано протичане и при които се предполагат интензивни диагностични и терапевтични процедури.

3.3.1. Минималният брой на преминалите пациенти на всеки 10 легла в неврологичното отделение/клиника от II ниво е 380 годишно.

3.3.2. Обем на диагностични изследвания и терапевтични процедури в неврологично отделение/клиника и детско неврологично отделение/клиника от II ниво:

3.3.2.1. Всички дейности по раздел III. А, т. 3.4.2.1, 3.4.2.2, 3.4.2.3, 3.4.2.4, 3.4.2.5, 3.4.2.6, 3.4.2.7.

3.3.2.2. 87.03, 88.38, 88.91, 88.93 Компютърна томография на главен и гръбначен мозък или магнитнорезонансна томография.

3.3.2.3. Специализирани изследвания от II ниво по 89.14 електроенцефалография, 93.08 електромиография, 88.71 невросонология:

3.3.2.3.1. Обемът на дейности в кабинета по електроенцефалография (ЕЕГ) от II ниво включва рутинно ЕЕГ изследване с ефективна, свободна от артефакти, регистрация в продължение на най-малко 20 минути, с монтажни схеми по системата 10-20, с минимум 21 електрода, с възможности за разглеждане на целия запис най-малко в един монополярен и два биполярни (лонгитудинален и трансверзален) монтажи. Стандартните активационни техники са хипервентилация и интермитентна фотостимулация. Допълнителни са изследване след сънна депривация, алкохолна активация, други сензорни стимули, пролонгиран ЕЕГ запис - най-малко 2 часа.

3.3.2.3.2. Обемът на дейности в кабинета по електромиография (ЕМГ) от II ниво включва рутинно ЕМГ изследване - регистрация на мускулната активност в покой и при мускулно съкращение с иглени електроди и определяне на параметрите на отведените потенциали; изследване на проводимостта по периферни двигателни и сетивни нерви чрез електростимулация, тест репетитивна стимулация при нарушения на нервно-мускулното предаване; ЕМГ изследване на стволови рефлекси, флексорен рефлекс, Н рефлекс и F вълна при проксимална и дистална стимулация на нерва, изследване на тремор от мускули антагонисти при симултанен запис на 2 канала с повърхностни електроди, исхемичен тест; транскраниална и спинална магнитна стимулация - диагностична, за определяне на моторен праг.

3.3.2.3.3. Обемът на дейности в кабинета по невросонология от II ниво включва рутинна екстракраниална и транскраниална доплерова сонография за изследване на магистралните и базалните мозъчни артерии и вени, количествен и спектрален анализ на сонограмите, определяне на посока на кръвния ток и дълбочина на изследване, прилагане на доплеров офталмичен тест и други компресивни проби, определяне на процента на артериална стеноза по скоростния метод, интракраниално мониториране, интерпретация на резултатите.

3.3.2.4. Обем на диагностичните и терапевтичните процедури при леглата за интензивно лечение към неврологичните отделения съгласно медицински стандарт "Анестезиология и интензивно лечение".

3.3.2.4.1. Осигуряване на съдова линия - периферна и централна венозна линия.

3.3.2.4.2. Мониториране на съзнанието, сърдечната дейност, дишането и централното венозно налягане, мониториране на алкално-киселинно състояние, кръвни показатели и обем на диуреза, мониториране (измерване и изчисляване) на баланс на приети/отделени течности и нутритивен и енергиен баланс.

3.3.2.4.3. 96.04, 31.1 Извършване на оро-трахеална интубация и грижа за оро-трахеално интубиран и трахеостомиран болен.

3.3.2.4.4. 96.70 Провеждане на краткотрайна (до 24 часа) изкуствена белодробна вентилация. След това болният се превежда в отделение по анестезиология и интензивно лечение на съответната болница.

3.3.2.4.5. 96.07 Катетеризиране и дрениране на кухини.

3.3.2.4.6 99.18, 99.19, 99.21, 99.21, 99.23, 99.29, 99.75 Лекарствена терапия и терапевтични техники.

3.3.2.4.7. Контролът на нозокомиалните инфекции е съгласно медицински стандарт "Анестезиология и интензивно лечение".

3.3.2.5. Обем на диагностични и терапевтични процедури при леглата за лечение на мозъчни инсулти:

3.3.2.5.1. 90.59 Кръвна картина, хемостазни показатели, клинико-химични изследвания.

3.3.2.5.2. 89.52 Електрокардиография.

3.3.2.5.3. 87.49 Рентгенография на бял дроб и сърце.

3.3.2.5.4. 88.71 Екстракраниална и транскраниална доплерова сонография.

3.3.2.5.5. 87.03, 88.38, 88.91, 88.93 Компютърна томография на главен и гръбначен мозък или магнитнорезонансна томография. Изследванията с КАТ и МРТ могат да бъдат с негативен образ при исхемични мозъчни инсулти.

3.3.2.5.6. Осигуряване на консултации с интернист и/или кардиолог и ендокринолог, които са на разположение в болницата за активно лечение. При болни с мозъчни кръвоизливи се осъществява при възможност консултация с неврохирург.

3.3.2.5.7. 99.18, 99.19, 99.21, 99.21, 99.23, 99.29, 99.75, 99.10 Лекарствена терапия и терапевтични техники. Извършване на тромболиза при исхемични мозъчни инсулти.

3.3.2.5.8. При нарушени или застрашени от разстройство витални функции болният се насочва към болница за активно лечение, в която има легла за интензивно лечение или отделение по анестезиология и интензивно лечение.

3.4. В неврологичната клиника или отделение от II ниво на компетентност неврологът осъществява интердисциплинарни консултации по показания при неврологично болни със: специалист по образна диагностика, офталмолог, специалист по ушно-носно-гърлени болести, неврохирург, съдов хирург, психиатър, психолог, логопед, специалист по клинична лаборатория, имунология, ликворология, микробиолог, кардиолог, педиатър, инфекционист, ендокринолог, гастроентеролог, нефролог, уролог, пулмолог, хематолог, гинеколог, хирург, специалист по ортопедия и травматология, специалист по медицинска генетика, по физикална и рехабилитационна медицина, патоморфолог.

3.4.1. В детската неврологична клиника или отделение от II ниво на компетентност детският невролог осъществява интердисциплинарни консултации по показания при неврологично болните деца със: специалист по образна диагностика, офталмолог, специалист по ушно-носно-гърлени болести, неврохирург, детски психиатър, психолог, логопед, специалист по клинична лаборатория, имунология, ликворология, микробиолог, детски кардиолог, педиатър, инфекционист, детски ендокринолог, детски гастроентеролог, детски нефролог, детски уролог, детски пулмолог, детски хематолог, детски гинеколог, хирург, специалист по ортопедия и травматология, специалист по медицинска генетика, по физикална и рехабилитационна медицина, патоморфолог.

3.5. Неврологичната клиника или отделение и детската неврологична клиника или отделение от II ниво при възможност ползват специализирани кабинети по клинична невропсихология, невроотология, невроофталмология, изследване на автономната нервна система, на предизвикани потенциали, полисомнография, клинична неврогенетика, лечение на болката, мануална терапия.

3.6. Качеството на неврологичната помощ в неврологичните и детските неврологични клиники или отделения от II ниво се оценява съгласно критериите по раздел III. А, т. 3.6.

В. Трето ниво на компетентност на неврологичната болнична структура

3.1. Изисквания към структурата, устройството и оборудването:

3.1.1. Изискванията към всички структури, устройството и оборудването са съгласно раздел III. Б, т. 3.1.1, 3.1.2, 3.1.2.1, 3.1.2.2, 3.1.3, 3.1.3.1, 3.1.3.2, 3.1.3.3, 3.1.3.4, 3.1.4, 3.1.5, 3.1.6, 3.1.6.1, 3.1.6.2, 3.1.7, 3.1.8.

3.1.2. Неврологичната клиника или отделение и детската неврологична клиника или отделение от III ниво ползват специализирани кабинети по електроенцефалография, електромиография, невросонология, а при възможност - и клинична невропсихология, неврооотология, неврофталмология, изследване на автономната нервна система, на предизвикани потенциали, полисомнография, клинична неврогенетика, лечение на болката, мануална терапия на територията на болницата. В лечебните заведения, в които е организирана структура по нервни болести от III ниво, специализираните кабинети могат да бъдат обособени в самостоятелни структури (отделения или клиники) за функционална диагностика на нервната система.

3.1.3. Към неврологичните клиники/отделения в университетските болници може да се разкриват специализирани кабинети по социалнозначими неврологични заболявания: мозъчносъдова болест, паркинсонизъм, множествена склероза, епилепсия, когнитивни нарушения, главоболие и други болкови синдроми, полиневропатии, невромускулни заболявания и др.

3.1.4. Към неврологичните клиники/отделения в университетските болници може да се разкрие консултативен кабинет по невроонкология.

3.1.5. (изм. - ДВ, бр. 63 от 2021 г.) Неврологичните клиники/отделения от III ниво разполагат задължително с клинична лаборатория за осъществяване на необходимите за дейността изследвания, включително кръвно-газов анализ и хемостазеология и други, а също и с микробиологична лаборатория - като структура на болницата или по договор, на адреса, на който се осъществява дейността по нервни болести; рентгенов апарат графия, компютърен томограф или магнитнорезонансен томограф и структура по клинична патология - на територията на населеното място. Необходима апаратура: доплеров сонограф; ЕМГ; ЕЕГ; трансканиален доплер - на територията на болницата; ЕКГ монитори с измерване на неинвазивно артериално налягане, температура, SpO_2, с регистриращо устройство за основните показатели - 2 бр.

3.1.6. В неврологичните и детските неврологични клиники е препоръчително организирането на конферентна зала с оптимална площ 30 $м^2$ на територията на болницата.

3.1.7. В неврологичните и детските неврологични клиники и отделения е препоръчително организирането или осигуряването на достъп до интернет.

3.1.8. Кабинетите по социалнозначими неврологични заболявания към неврологичните клиники са оборудвани с медицинска кушетка, бюро, маса, столове, компютър. Консумативи: хартия, дискове.

3.1.9. Оборудване на специализираните кабинети към неврологичните клиники/отделения от III ниво:

3.1.9.1. Кабинетът по електроенцефалография (ЕЕГ) от III ниво е оборудван с ЕЕГ апарат с характеристика както при първо ниво, но с минимум 32 ЕЕГ канала със синхронизирано видео, честотно-амплитуден анализ, мозъчна картография, полисомнография със синхронизирано инфрачервено видео.

3.1.9.2. Кабинетът по електромиография (ЕМГ) от III ниво е оборудван с електромиограф с възможност за компютърен количествен ЕМГ анализ на биоелектричната активност, изследване на единично мускулно влакно, магнитна стимулация - транскраниална и спинална. Кабинетът може да разполага с транскраниален магнитен стимулатор за репетитивна стимулация, с възможност за честота на стимулите от

0,1 до 30 Hz, с бобина, чиято максимална сила на изхода е 2T и сила 100 - 110 % от МП. Консумативи съгласно раздел III. Б, т. 3.1.10.2.

3.1.9.3. Кабинетът по невросонология от III ниво е оборудван с комбиниран цветен дуплекс-сонограф (B сканиране в реално време и пулсова доплерова сонография с цветен спектрален анализ със или без мощностна доплерова сонография и M-mode изобразяване), окомплектуван с 2 фиксирани или мултичестотни сонди с диапазон 2 - 3,8 MHz и 5 - 12 MHz, програма за автоматично регистриране на сонографните показатели и изчисляване на процента на луменна стеноза, видео, принтер, медицинска кушетка, стол, сфигмометър. Консумативи: контактен гел, спирт, памук, хартия, дискове.

3.1.9.4. Кабинетът за изследване на автономната нервна система от III ниво е оборудван с медицинска кушетка и/или специализирано легло за автоматична промяна на позицията на тялото (tilt table); сфигмометър, монитор или мониторна система за неинвазивно регистриране на сърдечна честота, артериално налягане, ЕКГ, дихателна честота, концентрация на CO_2 в издишван въздух или сатурация на CO_2 и O_2, мускулна активност; по възможност термограф. Има компютър и софтуерна програма за спектрален анализ на вариабилността на сърдечната честота и/или софтуерна програма за спектрален анализ на компонентите на кожна перфузия. Кожен термометър, динамометър, манометър за тест на Валсалва, ваничка за студена вода, микроскоп, стол. Консумативи: контактен гел, течен парафин (кедрово масло), спирт, памук, хартия, дискове. Резултатите се съхраняват на хартиен и/или електронен носител.

3.1.9.5. Кабинетът по невроотология от III ниво е с маркировка на пода за статокинетични тестове. Оборудван е с очила на Frantzel или Bartels, отоскоп (ушен спекулум), нистагмограф, спринцовка за калоричен тест, при възможност калориметър, вращателен стол и стабилограф. Консумативи: електроди, спирт, памук, абразивна паста, хартия, дискове.

3.1.9.6. Кабинетът по неврофталмология от III ниво е оборудван със стандартна зрителна таблица или проектор на оптотипи, набор от диоптрични стъкла, офталмоскоп, биомикроскоп (шпалт-лампа), периметър тип Голдман и/или автоматизиран компютърен периметър, екзофталмометър, тонометър, при възможност електроокулограф или видеоокулограф. Консумативи: мидриатик, спирт, памук, хартия, дискове.

3.1.9.7. Кабинетът по клинична невропсихология от III ниво е оборудван с разширен набор от невропсихологични методики за подробно изследване на всички когнитивни сфери - психологични тестове и скали за оценка на интелектуалното и общото когнитивно функциониране, различните паметови процеси и системи, характеристиките на вниманието, езиковите и речевите способности, екзекутивните функции, гнозиса, праксиса, емоционалното състояние, поведенческите характеристики, личностните особености и други. Оборудван е и с методи за провеждане на терапия/рехабилитация на когнитивните нарушения по възможност. Кабинетът се състои от едно или две помещения, звукоизолирани и боядисани в меки цветове, които са оборудвани с медицинска кушетка, бюро, маса, столове, компютър, хронометър. Консумативи: ксероксна хартия, дискове.

3.1.9.8. Кабинетът за изследване на разстройствата на съня от III ниво е оборудван с полисомнографски апарат с минимум 8 канала и електроди за електроенцефалография и полиграфия (електромиография, електроокулография, електрокардиография, кислородна сатурация, дишане и видеомониториране), апарати за титриране и обдишване на пациенти с постоянно позитивно налягане в дихателните пътища (CPAP), по възможност апарат за дихателна полиграфия, спешен шкаф. Консумативи: електроди, спирт, контактен гел, хартия, дискове.

3.1.9.9. Кабинетът за изследване на предизвикани потенциали от III ниво разполага с апарат за компютърна обработка на сигналите поне с 2 канала (най-малко с 4 канала за соматосензорни предизвикани потенциали), фотостимулатор (зрителни предизвикани потенциали), слухов стимулатор (мозъчностволови предизвикани потенциали), електростимулатор (соматосензорни предизвикани потенциали), повърхностни дискови сребърни хлорирани записващи електроди с диаметър 4 - 10 мм с контактно съпротивление под 5000 Ω, повърхностни стимулиращи електроди и заземяващ електрод; стол, медицинска кушетка, стерилизатор за химическа или газова стерилизация. Консумативи: хартия, принтер, спирт, памук, електродна паста, чаршафи за еднократна употреба.

3.1.9.10. Кабинетът по клинична неврогенетика от III ниво е оборудван с медицинска кушетка, бюро, маса, столове, компютър, принтер, софтуер за генеалогичен анализ, софтуер за регистри, консумативи за изолиране на ДНК, хладилник за замразяване на ДНК и тъкани при - 80°C, PCR, апаратура за хоризонтална и вертикална електрофореза. Консумативи: хартия, дискети, дискове. Апаратурата, обемът на дейности и консумативите за молекулярно-биологичните изследвания са посочени в медицински стандарт "Клинична лаборатория".

3.1.9.11. Кабинетите в отделение или клиника за неврорехабилитация от III ниво: постизометрична релаксация и мануална диагностика и терапия, екстензия, специфични кинезитерапевтични методи, приложими при детска церебрална парализа, съгласно медицински стандарт "Физикална и рехабилитационна медицина".

3.1.9.11.1. В кабинета по мануална диагностика и терапия оборудването е съгласно медицински стандарт "Физикална и рехабилитационна медицина".

3.1.9.12. Отделението по образна диагностика с насоченост неврорентгенология е оборудвано според изискванията за II/III ниво съгласно медицински стандарт "Образна диагностика".

3.2. Персонал в неврологична клиника/отделение от III ниво:

3.2.1. Неврологичната клиника се ръководи от началник - лекар - хабилитирано лице с призната специалност "Нервни болести" в съответствие с чл. 68, ал. 2 от Закона за лечебните заведения.

3.2.1.1. Детската неврологична клиника се ръководи от началник - лекар - хабилитирано лице с призната специалност "Детска неврология" в съответствие с чл. 68, ал. 2 от Закона за лечебните заведения.

3.2.2. (изм. - ДВ, бр. 63 от 2021 г.) Неврологичната структура е обезпечена с лекари, включително лекари с призната специалност "Нервни болести", които осигуряват оказване на пълноценни медицински грижи за изпълнявания обем и сложност на дейността, като е препоръчително поне четирима от тях да имат призната специалност "Нервни болести". В детската неврологична клиника/отделение е препоръчително поне двама лекари да имат призната специалност "Детска неврология". Броят на лекарите се определя от броя на разкритите легла, оборудването, квалификацията на персонала, обема на диагностичните и терапевтичните възможности и от потребностите на учебния процес. Брой сертифицирани специалисти: по един със сертификат за доплер сонография, ЕМГ и ЕЕГ.

3.2.3. Неврологичните отделения при неврологична клиника се ръководят от началник лекар - хабилитирано лице с придобита специалност "Нервни болести" или лекар с придобита специалност "Нервни болести" и стаж по специалността не по-малко от 10 години.

3.2.3.1. Детското неврологично отделение се ръководи от началник - лекар с призната специалност "Детска неврология" и стаж по специалността не по-малко от 5 години.

3.2.3.2. Профилираните отделения за интензивно лечение на неврологични заболявания към неврологичните клиники се ръководят от лекар със специалност "Нервни болести" и/или "Анестезиология и интензивно лечение".

3.2.3.3. Отделението за лечение на остри мозъчни инсулти се ръководи от лекар с придобита специалност "Нервни болести", стаж по специалността не по-малко от 5 години и опит в лечението на остри мозъчни инсулти.

3.2.3.4. Профилираното отделение или клиника за неврорехабилитация се ръководи от лекар или хабилитирано лице с придобита специалност "Физикална и рехабилитационна медицина" или "Нервни болести" с минимален стаж в подобно отделение 5 години.

3.2.3.5. Началникът на клиниката планира, организира, контролира и отговаря за: цялостната медицинска дейност, икономическата ефективност, информационното осигуряване и кадровата политика в клиниката; отговаря и за дейностите по учебния процес и създава условия за изпълнение на научни програми.

3.2.4. В неврологичната клиника работят лекари с квалификация и съотношение съгласно раздел III. А, т. 3.3.2.

3.2.4.1. Обучаващите се специализанти по "Нервни болести" при неврологична клиника участват пряко в лечебно-диагностичния процес на клиниката. Специализиращият лекар работи в рамките на своята компетентност под ръководството, прякото наблюдение и контрола на невролог с призната специалност или на началника на неврологичната клиника.

3.2.4.2. В неврологичната клиника работят и асистенти и докторанти. Съотношението между асистенти и ординатори се определя от необходимостта от преподавателски кадри.

3.2.4.3. В специализираното отделение за интензивно лечение на неврологичните заболявания към неврологична клиника работят лекари невролози и специалисти по анестезиология и интензивно лечение или лекари, придобили двете специалности, както и специализиращи лекари.

3.2.4.4. В специализираното отделение за лечение на остри мозъчни инсулти работят лекари с призната специалност "Нервни болести" и с опит в лечението на мозъчни инсулти или специализиращи лекари.

3.2.4.5. В специализираната детска неврологична клиника работят лекари със специалност "Детска неврология", невролози с придобита специалност "Детска неврология" и специалисти по педиатрия съобразно профила на лечебното заведение или лекари без специалност. По възможност броят на лекарите без специалност не трябва да надвишава 50 % от лекарския състав в клиниката или отделението.

3.2.4.6. В отделенията или клиниките по неврорехабилитация работят лекари с призната специалност "Нервни болести" или "Физикална и рехабилитационна медицина", лекари без специалност, логопеди, рехабилитатори, медицински сестри, процедурчици и санитари.

3.2.5. Персонал в специализираните кабинети от III ниво:

3.2.5.1. В специализираните кабинети по електроенцефалография, електромиография, невросонология, невропсихология, изследване на предизвикани

потенциали, автономна нервна система и разстройства на съня при неврологична клиника работят лекари и специалисти с квалификация съгласно раздел II, т. 2.2.3.

3.2.5.2. В специализираните кабинети по невроотология, неврофталмология, неврогенетика, лечение на болката и мануална диагностика и терапия при неврологична клиника работят лекари с квалификация съгласно раздел II, т. 2.2.2.

3.2.5.3. В специализираните кабинети е препоръчително да работят медицински сестри, лаборанти с квалификация съгласно раздел II, т. 2.3.1 и 2.3.2 и рехабилитатори.

3.2.6. Броят на медицинските сестри в неврологичната клиника, квалификацията и дейността на старшата медицинска сестра се определят съгласно раздел III. А, т. 3.3.3.1 и 3.3.3.2.

3.2.6.1. Старшата медицинска сестра в специализираното отделение за интензивно лечение на неврологични заболявания към неврологична клиника е с образователно-квалификационна степен "бакалавър" или "магистър" по специалността "Управление на здравни грижи" в съответствие с чл. 68, ал. 6 от Закона за лечебните заведения и има най-малко 5 години стаж в интензивно отделение.

3.2.6.2. Старшата медицинска сестра в отделението за лечение на остри мозъчни инсулти е с образователно-квалификационна степен "бакалавър" или "магистър" по специалността "Управление на здравни грижи" и има опит в лечението на остри мозъчни инсулти.

3.2.6.3. Медицинските сестри, които работят в отделенията за интензивно лечение или обслужват леглата за лечение на мозъчни инсулти към неврологична клиника, участват ежегодно в програма за продължаващо обучение.

3.2.7. Интензивното лечение на неврологичните заболявания в специализираните отделения се осъществява от екипи за интензивно лечение, които равностойно прилагат или имат готовност да прилагат по индикации в пълен обем и по всяко време интензивно лечение в тесния смисъл. Екипът включва най-малко един лекар и една медицинска сестра, които се грижат за не повече от трима или четирима пациенти на интензивно лечение на работна смяна.

3.2.8. Лечението на остри мозъчни инсулти се осъществява от мултидисциплинарен екип от специалисти, включващ невролог с опит в лечението на мозъчни инсулти, невролог с придобито свидетелство за професионална квалификация по високоспециализираната дейност невросонология от II и III ниво, както и специалисти по вътрешна медицина, кардиология, ендокринология, образна диагностика и физикална и рехабилитационна медицина, които да обслужват болните на консултантски принцип (мобилен екип). При възможност се извършва консултация с неврохирург.

3.2.9. Правата и задълженията на персонала в отделните неврологични звена се определят в длъжностните им характеристики.

3.2.10. (отм. - ДВ, бр. 63 от 2021 г.)

3.3. В неврологичната клиника/отделение от III ниво се осъществява лечение на остри, обострени и хронични заболявания на периферната и централната нервна система, с комплицирано протичане и при които се предполагат инвазивни и интензивни диагностични и терапевтични процедури. В детските неврологични клиники или отделения се осъществява лечебна, диагностична и консултативна дейност на деца на възраст от 1 месец до 18 г. с вродени, генетични и придобити заболявания на централната и периферната нервна система (вродени мозъчни аномалии, възпалителни, автоимунни, съдови, метаболитни, дегенеративни, наследствени, епилепсия, умствена изостаналост и др.).

3.3.1. Минималният брой на преминалите пациенти на всеки 10 легла в неврологичната клиника/отделение от III ниво е 380 годишно.

3.3.2. В неврологичната клиника/отделение от III ниво се осъществяват и консултативна и експертна неврологична дейност; обучение и подготовка на специалисти по нервни болести; научна дейност (клинична, експериментална и клинично-приложна) в областта на неврологията и интердисциплинарните профили и клинично изпитване на медикаменти и апаратура.

3.3.3. Обем на диагностични изследвания и терапевтични процедури в неврологична клиника и детска неврологична клиника от III ниво.

3.3.3.1. Всички дейности по раздел III. А, т. 3.4.2.1, 3.4.2.2, 3.4.2.3, 3.4.2.4, 3.4.2.5, 3.4.2.6, 3.4.2.7 и раздел III. Б, т. 3.3.2.2.

3.3.3.2. 88.41 Ангиография (конвенционална и/или компютъртомографска и/или магнитнорезонансна) на мозъчни артерии при необходимост.

3.3.3.3. 92.11 Радиоизотопно изследване на мозъчен кръвен ток и неврорецептори при мозъчносъдови и дегенеративни неврологични заболявания при необходимост.

3.3.4. Профилираният клиничен контингент на отделенията за интензивно лечение към неврологична клиника са пациенти с тежки неврологични заболявания (G.61.0 полирадикулоневрит Гилен-Баре, А80-А89 остри възпалителни заболявания на нервната система, изискващи интензивно лечение, G70 миастенни кризи, I60.0, I61.0, I63.0 остри мозъчни инсулти, R40.2 коматозни състояния, G41.0 епилептичен статус, С70-С72, D32-D33 мозъчни тумори и др.) с нарушени или застрашени от разстройство витални функции (дишане, съзнание и др.).

3.3.4.1. Обем на диагностичните и терапевтичните процедури в специализираните отделения за интензивно лечение към неврологичните клиники или отделения от III ниво съгласно медицински стандарт "Анестезиология и интензивно лечение".

3.3.4.1.1. Процедури от раздел III. Б, т. 3.3.2.4.1, 3.3.2.4.2, 3.3.2.4.3, 3.3.2.4.4, 3.3.2.4.5, 3.3.2.4.6 и 3.3.2.4.7; 96.72 Провеждане на продължителна изкуствена белодробна вентилация (в неврологичната клиника за неограничен период от време).

3.3.5. Профилираният клиничен контингент на отделенията или на леглата за лечение на остри мозъчни инсулти са пациенти с остри исхемични и хеморагични мозъчни инсулти.

3.3.5.1. Обем на диагностични и терапевтични процедури в отделенията за лечение на мозъчни инсулти:

3.3.5.1.1. Процедурите от раздел III. Б, т. 3.3.2.5.1, 3.3.2.5.2, 3.3.2.5.3., 3.3.2.5.5., 3.3.2.5.7 и от раздел III. В, т. 3.3.3.2.

3.3.5.1.2. Изследванията от раздел III. Б, т. 3.3.2.5.4 или цветно дуплекс сканиране.

3.3.5.1.3. Осигуряване на консултации с интернист и/или кардиолог, ендокринолог, при възможност с неврохирург и съдов хирург, които са на разположение в болницата за активно лечение.

3.3.5.1.4. При нарушени или застрашени от разстройство витални функции болният се превежда в интензивно отделение към неврологичната клиника или в отделение/клиника по анестезиология и интензивно лечение към болницата за активно лечение.

3.3.6. В профилираното отделение по неврорехабилитация клиничният контингент са пациентите със заболявания на централната и периферната нервна система.

3.3.6.1. Обемът на диагностичната и терапевтичната дейност в профилираното отделение или клиника за неврорехабилитация е съгласно медицински стандарт "Физикална и рехабилитационна медицина".

3.3.7. Обем на диагностичните дейности в специализираните кабинети при неврологична клиника/отделение или детска неврологична клиника от III ниво.

3.3.7.1. Обем на дейности в кабинета по електроенцефалография от III ниво

Всички дейности от раздел III. Б, т.3.3.2.3.1; 89.14 Компютърен ЕЕГ анализ, ЕЕГ картография, 89.17 ЕЕГ полисомнография, 89.19 Синхронизирано видео ЕЕГ.

3.3.7.1.1. В неврологична клиника/отделение с отделение/легла за интензивно лечение електроенцефалографското изследване включва регистрация на електроенцефалография от най-малко 21 електрода, компютърен електроенцефалографски анализ - честотен анализ, мозъчна картография, видеоелектроенцефалография, полисомнография.

3.3.7.2. Обем на дейности в кабинета по електромиография от III ниво

Всички дейности по раздел III. Б, т. 3.3.2.3.2; 93.08 Компютърен количествен електромиографски анализ на биоелектричната активност, изследване на единично мускулно влакно; при възможност лечебна репетитивна транскраниална магнитна стимулация.

3.3.7.3. Обем на дейности в кабинета по невросонология от III ниво

Всички дейности от раздел III. Б, т. 3.3.2.3.3; 88.71 цветно дуплекс сканиране на магистралните и базалните мозъчни артерии и вени и някои структури на мозъчния паренхим (мезенцефалон, силвиева бразда, трети вентрикул); за екстракраниалните артерии - измерване на съдов лумен и дебелина на интима-медия комплекс, описание на вида, локализацията и тежестта на съдовата патология по установени критерии, изчисляване на процента на луменна стеноза по морфологичния метод; изобразяване на вилизиевия кръг и участъци на интракраниална съдова патология (стенози, аневризми, артерио-венозни малформации, каверноми); оценка на колатералната циркулация, прилагане на ехоконтрастни материи за подобряване на качеството на изображението, изследване на медикаменти, интерпретация на резултатите.

3.3.7.3.1. Обем на дейности в кабинета по невросонология от високотехнологично ниво (при възможност)

Всички дейности по т. 3.3.7.3; 88.71 ултразвукова ангиография (B-flow, e-flow), 3/4-измерно изобразяване на артериалното и венозното кръвообращение, изследване на мозъчна перфузия и микроциркулация, оценка на големина и ехогенност на тумори, кисти, хематоми, дегенерация на базални ганглии; изследване на периферни мускули и нерви, очен булб и папили; мониториране на вазомоторна и ортостатична реактивност, регистриране на микроемболични сигнали, определяне на критичното перфузионно налягане, провеждане на сонотромболиза със или без тъканен рекомбинантен плазминогенен активатор; ултразвукова невронавигация пре-, интра- и постоперативно.

3.3.7.4. Обем на дейности в кабинет за изследване на автономната нервна система от III ниво

Изследване на кардиоваскуларни 89.15 автономни тестове (активен и/или пасивен ортостатичен, дълбоко дишане, Валсалва, изометричен, студов, динамичен) чрез измерване или мониториране на сърдечна честота и артериално налягане; вариабилност на сърдечна честота и артериално налягане при покой и след функционални стимули. Термометрия, капиляроскопия на нокътна гънка при възможност.

3.3.7.4.1. Обем на дейности в кабинет за изследване на автономната нервна система от високотехнологично ниво - при възможност

Всички по т. 3.3.7.4; 88.77 лазерна доплерова флуометрия; 89.15 ортостатичен тест с мониториране на мозъчната авторегулация и/или мозъчната електрична активност; спектрален и крос-спектрален анализ на отведените биосигнали.

3.3.7.5. Обем на дейности в кабинет по невроотология от III ниво

В кабинета се осъществява изследване за: 95.44, 95.45, 95.46 спонтанен нистагъм, погледен тест, очедвигателни тестове, позиционни и позициониращи тестове, разклащане на главата, калоричен тест, статокинетични проби, при възможност ротационен тест и стабилография.

3.3.7.6. Обем на дейности в кабинет по невроофталмология от III ниво

В кабинета се осъществява изследване на: 95.03 зрителна острота с корекция, изоптерна кинетична и/или компютъризирана статична периметрия, офталмоскопия, биомикроскопия, екзофталмометрия, изследване за двойни образи със свещ и червено стъкло, тонометрия.

3.3.7.7. Обем на дейности в кабинет по клинична невропсихология от III ниво

94.01, 94.02, 94.08 Невропсихологичното изследване включва прилагане на тестови методи, скали и стандартизирани невропсихологични батерии за анализ и оценка на всички когнитивни сфери - общо когнитивно и интелектуално функциониране, паметови процеси и системи, характеристики на вниманието, гнозис, праксис, зрително-пространствени, конструктивни, езикови, речеви и екзекутивни функции, личностни особености, емоционална сфера. Прави се оценка за наличието, степента и характеристиката на нарушенията на изследваните психични процеси и системи. Провежда се подробно невропсихологично изследване за определяне на специфичния профил на когнитивните нарушения. Прави се експертна оценка на ресурсите на пациента. Провежда се невропсихологична терапия/рехабилитация по възможност.

3.3.7.8. Обем на дейности в кабинет за изследване на разстройствата на съня от III ниво

Разстройствата на съня и бодърстването се обективират посредством 89.17 полисомнографско изследване или дихателна полиграфия. При наличие на сънна апнея се извършва титриране на налягането и лечение със CPAP.

3.3.7.9. Обем на дейности в кабинет за изследване на предизвикани потенциали от III ниво

Изследването на 95.23 предизвикани потенциали включва изследване на зрителни (флаш и шахматна стимулация), мозъчностволови слухови и соматосензорни предизвикани потенциали.

3.3.7.10. Обем на дейности в кабинет по клинична неврогенетика

90.59 Неврогенетичното изследване включва провеждане на клинико-генеалогичен анализ, медико-генетично консултиране, ДНК екстракция, молекулярно-генетичен анализ. Създаване и поддържане на служебни регистри на пациенти с наследствени неврологични заболявания. Създаване и поддържане на ДНК банки за наследствени неврологични заболявания и генетични предразположения. Обемът на лабораторните изследвания, необходимата апаратура и методите на изследване са представени в медицински стандарт "Клинична лаборатория".

3.3.8. В кабинетите за социално значими неврологични заболявания към неврологичните клиники се създава служебен регистър на пациентите със съответното

заболяване и се извършват наблюдение и консултации, както и дейности по промоция и профилактика.

3.3.9. В детския неврологичен кабинет към детската неврологична клиника или отделение се извършват консултации, диагностициране и проследяване на пациентите с неврологични заболявания от 1 месец до 18 години.

3.3.10. Обемът на дейности в специализираните кабинети за постизометрична релаксация и мануална диагностика и терапия, екстензия, специфични кинезитерапевтични методи, приложими при ДЦП, е съгласно медицински стандарт "Физикална и рехабилитационна медицина".

3.4. Интердисциплинарни консултации по показания при неврологично болни в неврологичната клиника или отделение от III ниво се осъществява съгласно раздел III. Б, т. 3.4.

3.4.1. Интердисциплинарни консултации по показания при неврологично болни в детската неврологична клиника или отделение от III ниво се осъществяват съгласно раздел III.Б, т. 3.4.1.

3.5. Качеството на неврологичната помощ в неврологичните и детските неврологични клиники или отделения от III ниво се оценява съгласно критериите по раздел III. А, т. 3.6.